

Gyománys tájékoztatási kiadványok előállítás az OMKDK-ban címmel nyújtottak be előadásokat.

Az elhangzott előadásokat cseh nyelven tartalmazó kötet az OMKDK könyvtári állományában megtalálható.

!!

GÉPESÍTÉS

SIC-Index

Az információk mennyisége exponenciálisan növekszik. Klasszikus módszerekkel való színvonalas és gyors feldolgozásuk ma már lehetetlen. A szervezési és a számítógépi technika eszközei segítséget nyújthatnak. Alkalmazásukkal el lehet érni, hogy a szükséges információk gyorsan és színvonalasan kerüljenek el a felhasználóhoz. E tekintetben a legújabb csehszlovák kísérletek közé tartozik az a munka, amelyet a SIC /Slovenské informačné centrum = Szlovák Tájékoztatási Központ/ elnevezésű önkéntes kooperációs egységbe tartozó négy könyvtár, nevezetesen a Slovenská technická knižnica /Szlovák Műszaki Könyvtár/, az Universitná knižnica /Egyetemi Könyvtár/, az Ústredná ekonomická knižnica /Központi Közgazdaságtudományi Könyvtár/ és az Ústredná knižnica Slovenskej akadémie vied /a Szlovák Tudományos Akadémia Központi Könyvtára/ munkatársaiból alakult kutatócsoport végez.

A SIC-Index kísérleti száma a számítógép segítségével feldolgozott jegyzékek első példája Szlovákiában, és mint ilyen az említett csoport egy évnél hosszabb kutatómunkájának eredménye. A munkában a következők vettek részt: Andrej PROK /Szlovák Műszaki Könyvtár/, Kristína KOLLÁROVÁ /Egyetemi Könyvtár/, Štefan KIMLIČKA /Központi Közgazdaságtudományi Könyvtár/ és Tesa ŽABKAYOVÁ /a Szlovák Tudományos Akadémia Központi Könyvtára/. A próbaszámban - 400 címleírásból álló minta /a kooperáló négy könyvtár mindegyikéből 100-100 címleírás került bele/ alapján - két közismert és hozzáférhető számítógépes feldolgozási rendszer, a MINSZK-ARDIS és a GIPSY kerül összehasonlításra. A feldolgozást a MINSZK 22 számítógépen /MINSZK-ARDIS/ és IBM 1410 számítógépen /GIPSY/ végezték el.

A két különböző feldolgozásban a SIC-Indexnek két-két változata készült el. Az egyik a kötet formájú egybekötött változat, a másik a cédula formájú perforált változat. Az utóbbi mérete-megegyezik a nemzetközi katalóguskartonok méretével, s így közvetlenül osztható be a katalógusokba. A vállalkozás célkitűzése, hogy a résztvevő négy könyvtár teljes, évenként 15 000 - 20 000 cím között mozgó külföldi könyvgyarapodása ily módon kerüljön feldolgozásra. Bonyos idő elmultával a kooperáló könyvtárak száma kiterjeszthető, amikor is a SIC-

Index szakosított szériákban kerülne kiadásra. Mostanában kapták meg az információs szakemberek azt a kérdőívet, amely a SIC-Indexszél kapcsolatos véleményük kifejtésére, ezt követően pedig arra szolgál, hogy a beérkezett válaszok alapján döntsenek a két rendszer egyikének további alkalmazása mellett.

Az említett négy könyvtár kutatócsoportja a következő célokat tűzte maga elé:

biztosítani a beérkezett külföldi irodalomról szóló információk gyors szétsugárzását, ezt követően az irodalomkutatást;

különböző szempontu statisztikai áttekintéseket kapni a külföldi irodalom iránti szükségletek jobb kielégítése érdekében;

a címfordításokat tartalmazó nyilvántartások, illetve az egyszerre füzet és cédula formában megjelenő kiadvány segítségével növelni a címleírások bibliográfiai-tájékoztató értékét;

lehetővé tenni és létrehozni a négy tudományos könyvtár egységes szakozási gyakorlatát;

tapasztalatokat szerezni a központi feldolgozásban a számítógépi bemenetek decentralizált készítésével;

koordinálni a Szlovák Információs Központ könyvtárai gépparkjának hasznosítását;

a munkatársak szélesebb körét bevonni a gépi feldolgozás új módszereibe;

fokozatosan bekapcsolni a szlovák tudományos könyvtárak szélesebb körét a gyarapodási jegyzékek kiadásával kapcsolatos együttműködésbe;

perspektivikusan számítógépi rendszerrel feldolgozni a csehszlovák könyvtermést is abból a célból, hogy a feldolgozás eredményeként létrejött jegyzékkel a szóbanforgó területen kooperáció jöhessen létre a népi demokratikus államok között.

/J. KOSTIAL'nak a TMT részére küldött hiranyaga./

!!

Számítógéppel vezérelt tárcsázható video-kereső rendszer

A ma már hagyományos hírközlési rendszerek - a rádió és a televízió - technikai kapacitását éjszaka, a műsorszórás holtidejében, nem használják ki. Ennek felismerésével kísérleteket kezdtek az USA-ban a CADAVERS /Computer Assisted Dial Access System = számítógéppel

vezérelt tárcsázható video-kereső rendszer/ keretében. A kísérletek alapját a video hang- és képrögzítő, valamint visszajátszó berendezések széles körű elterjedése adja.

A CADAVERS rendszerben az adótól vezeték nélkül továbbított különleges vezérlő jelek kapcsolják be a különböző állomásokon /a célállomáson/ mindig készenlétben álló felvevő automatát, így a kisugárzott műsorok teljesen automatikus felvételét teszik lehetővé. A felvételt tartalmazó mágnesszalag reggel már felhasználható a holtidőben sugárzott műsor helyi igényeknek megfelelő hasznosítására.

A kísérleti rendszerben több ezer kilométeres sugaru körön belül fekvő területen 1400 felvevő automata működtetésének lehetőségét vizsgálják meg és dolgozzák ki.

Az adóállomásokon filmtárat szerveznek, amelyben a filmeket kódszám szerint tárolják, napközben a telefonon érkezett igények feldolgozásával készítik elő az éjjel sugárzandó anyagot.

/International Associations, 23.k. 5.sz. 1971. p.299-302./

!!!

On-line folyóirat-kezelő rendszer az UCLA-nál

A University of California Biomedical Library /Kaliforniai Egyetem Biológiai-orvosi Könyvtára/ a National Library of Medicine /Országos Orvostudományi Könyvtár/ pénzügyi támogatásával on-line számítógépes rendszert szervez, amely a 12 000 /jelenleg 6500 előfizetett/ folyóiratcímrel rendelkező könyvtárban a következőkre nyújt majd lehetőséget:

- referenz szolgáltatás a folyóiratokról;
- a beérkezés ellenőrzése és adminisztrálása;
- az igények kezelése;
- a kötetés adminisztrálása.

A katódsugárcsöves adatvégállomás segítségével egy gyakorlott könyvtáros 30-60 folyóirat beérkezését képes közölni a számítógéppel egy óra alatt. A referenz-adatok tárgy, nyelv, ország stb. szerint akár a folyóiratcím összes változásával együtt, ugyanazon az adatvégállomáson keresztül, vagy nyomtatásban kaphatók meg.

A rendszer értékelésére és jelentés összeállítására rövidesen sor kerül.

/Aslib Proceedings, 23.k. 6.sz. 1971. p.273./

!!!